

חברה חיובית

קנה לך חבר

גדולי ישראל זי"ע נהגו להסביר לילדים ולבחורים צעירים שיקפידו להתחבר רק עם חברים טובים, מפני שבחברתם יוסיפו חשק ללמוד ומידות טובות וכו', ושיש להתרחק מילדים לא טובים.

אפשר להחזיר נושא זה בשיחה פרטית עם הילד, או באופן כללי בשולחן שבת עם כל הילדים, ולהסביר עד כמה צדיקים ואנשי מעשה הקפידו על חברים טובים.

על ההורים להיות ערים ולעמוד תמיד על המשמר - מיהם החברים של בניהם.

(אגרת להורים, עמ' 20 - 21)

סיפרה ביתו של הגאון רבי חיים צבי מנהיימר, שבצעירותה ביקרה בהזדמנות בפרשבורג בבית מרן החתם סופר, והתיידדה עם בנותיו.

לפתע נכנס החתם סופר לחדר והתעניין עם מי בנותיו מתיידדות, ושאל אותה: בת מי את? היא השיבה שהיא ביתו של רבי חיים צבי, שהיה מגדולי תלמידיו.

אז אמר לבנותיו: כך הגון וראוי להתיידד עם חברה כזו, ותמיד תשתדלנה לידידות צנועות כאלה.

(פני משה בפני חמה - על מרן החתם סופר זצ"ל / מפייהם, עמ' 180)

מכל משמר

רבי מיכל יהודה לפקוביץ זצ"ל אמר ליהודי יקר מאד מארה"ב שהיה אצלו כמה פעמים, שיש להשגיח מאוד על הילדים עם מי הם מתחברים, וכן להשתדל מאוד שתמיד החברים יבואו לשחק עימם בביתם ולא ללכת למקומות אחרים.

הוא אמר שעשה כפי עצת רבינו ונתן להם להביא חברים לביתו ולעשות ככל העולה על רוחם, אבל הכל **בתוך כותלי הבית**. הוא ראה שהייתה מזה הצלחה גדולה מאד והם נשתנו מאד לטובה בכל הנהגתם.

בדומה לכך נשאל פעם רבנו האם לשלוח את הילדים ללמוד ב'מתמידים'. הוא ענה שדעתו מאוד אינה נוחה מכך, כי בדרך כלל התועלת מעוטה לעומת מה שמתחברים שם עם ילדים אחרים ממקומות שיש שוני בהתנהגות ולומדים מהם דברים שב'חדר' לא היו יודעים מהם.

הוא אמר שעדיף שישחקו בבית עם האחים והאחיות מאשר שילכו ללמוד במתמידים.

(דובב שפתיים 76 בסלו תשע"ד)

"**בנערותי חשבתי שלאמא יש רוח הקודש**", אמר אחד מבניה של הרבנית צביה אויערבאך ע"ה (אימו של רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל).

"התגוררנו בנחלת צדוק הסמוכה לשערי חסד, ומשם הלכנו, אנו הילדים, בכל לילה בקביעות ללמוד בבית הכנסת.

כשהיינו שבים מהלימוד קרו מקרים שאמא הייתה אומרת לי: 'היום לא למדת כל כך טוב, נערים אחרים למדו יותר טוב ממך'. לפעמים הייתה אומרת לי מה עשיתי בבית הכנסת - 'היום שיחקת קצת עם התנור הגדול שבבית הכנסת, זרקת פנימה גזרי עצים'... ופעמים קיבלתי מחמאות 'היום למדת בחשק גדול'.

שנים ארוכות לא ידעתי את סוד 'רוח הקודש' שבה. אחרי יום עבודה מפרך של עבודות הבית, נותרו לה כוחות לצאת מהבית בחשכה ולצעוד בכבודות עד לבית הכנסת שם למדנו, לעמוד ליד חלונות בית המדרש ולעקוב אחרינו....

תמיד היו ידיה מלאות עבודה, אך נותרו לה כוחות נפש לחינוך ילדיה במסירות עילאית."

(קול חוצב, עמ' 49)

תיבת נח

"**אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים.**"

דוד המלך מלמד בפתיח ספר התהילים, כי לא יתכן לעסוק בתורת ד' ולהיות כעץ שתול על מבועי התורה והיראה, מבלי שיקדם התנאי קודם למעשה: "אשר לא הלך בעצת רשעים, ובדרך חטאים לא עמד, ובמושב לצים לא ישב".

כל עוד לא הרחיק האדם את עצמו מחברה רעה ומזיקה, לא יוכל לעלות ולהתעלות בתורה, וסופו ללכת בעקבותיהם חלילה.

(הרב יעקב ישראל פוזן / כזה ראה וחנוך, עמ' תנו)

אחת הסיבות המרכזיות ל'גלות למקום תורה' בדורנו, היא כדי להינצל מרעת החברה הגרועה שברחובות. בימים עברו, בהם כל בית יהודי ספוג היה עד לשד עצמותיו בחמימות של תורה ויראה, לא הייתה נחוצה גלות זו אלא לשם התעלות יתרה בתורה במחיצתם של גדולי תורה.

כיום הדברים שונים. הגלות להיכלי תורה חשובה כדי לשמש כערובה לתומתו וליהדותו של הנער, למען הצילו מרוח הרחוב המכילה כל חלקה טובה.

בדורנו משמשת הישיבה לא רק כבית היוצר לגדולי תורה, אלא גם כ'**תיבת נח**', אשר מטרתה להציל ממבול הכפירה וההשחתה שברחוב הסובב אותנו מכל עבר ומאיים לבלוע את נפשם של בני הנוער חיים.

(הרב יעקב ישראל פוזן / כזה ראה וחנוך, עמ' תנס)